

PEDAGOGIKA
ARKIIVMUSEUM
FOND K37111-3

ИЗДАНИЕ

ИЗДАНИЕ

Peatoimetaja: E.Ots.
Asjaajaja: H.Karmo.
Kirjatoimetaja: E.Gilden.
Tegevtoimetajad: M.Jürgens.
E.Valter.
A.Veski.

6.AASTAKÄIK.

ANNO 1936.

N° 1 OKTOBER

Sügis.

Õnne ju kõlmas sügisünfoonia
Suvi viskleb tummas agoonias
Ei vastu suuda!

Tuulehoos on jõulisust, tarmu,
alesti puukäed paluvad armu -
ei vastu suuda!

Ju pimeneb...
Üksik täht taeva hallitand foonil;
allpool ripnevad uduballioonid.
Sügisuttu upuvad sihid ja teed.
Talv jäisus een.

Ju pimeneb...

Kai Karmo

SÜGISKAAREL.

naaske ja kurb oli vaikus väikeses toakeses. Nurkade hämarust ei suutnud peletada päikese längus kiired.

Välja, avarusse ja värskesse õhku tungis mõte- pidin minagi järgnema sellele. Astusin õue, kus terвитas mind sügispäikese tuhmunud helk. Oitsenud oli kevad, närtsinud suvi.

Aasta oli jällegi sügiskaarel.

Sügispäevade vjnged tuuled olid teinud oma töö. Kuidagi vaikseks ja suureks oli muutunud loodus, avardunud silmapiir, kaugenenud metsad. Paljana, tardunud vaikusel seisis lagedad põllud, närtsinud niidud ja uinuvad metsad.

Kõndisin tänavat mööda küla servale. Oli imeliselt vaikne. Polnud näha ühtegi hingelist. Tarekesed näisid tühjad, künnised mäha jäetud. Ainukesiks elumärgeks korstnaist tõusev kerge suitsuvine. Vilkalt tõstab väravaesisel magav koer pea saates sõbraliku pilguga möödasammuvat muremõttes inimest.

Jõudsin külaservale. Sammusin aeglaselt kirjudeesse lehtedesse uppunu jalgrada mööda alla mäe-veeruni. Tundsin ääretut väsimust, tundsin sügisekur- bust. Istusin kivile, toetasin pea kätele, vaatlesin allika venivat rändu. Püüdsin kinni vees liugleva pun- kirju lehekese. Kuid sügislapse ilus helkiv vesirüü koondus suuriks raskeiks pisaraks, nagu oleks temal- gi kahju vabadusest, mille temalt röövisin.

Miks ei lasknud ma tal minna kuhu emake puu ta saatnud ja tuul ta kandnud. Miks ei lasknud ma tal libiseda allika pinnal kohisevate jõgede ja kauge- te merede rüppe. Hellalt panin ta uuesti liuglema oja- kesse hõbevirkelisele pinnale. Rõõmsalt keereldes kadus ta varsti mu silmist, üleni kaetuna helkivast vesirüüst. Mine, randa läbi jõgede ja järvede. Vaatle kõiki ja kõi- ke; tunne rõõmu maailma avarusest ja oma rändamissonnest ning vabadusest- kuni ükskord lumi su kuskil sooserval vangistab ja ikka talve jooksul surmab, etjannaksid ruumi ja jõudu uuele elule. Randa nagu rändan minagi, aga randa muretult ja ära mõtle iialgi, et see kord lõpeb - randa muretult, nagu kehtaks see igavesti.

Vaikne tuuleilil äratas mu unistustevallast Kaugus oli tõmbunud rohekasse uttu. Oli jahe. Murehall pilvetomp oli varjanud päikese hangunud kulla ja kallas närtsinud loodusele külmi pisaraid.

Tõusin väsinult kivilt, sammusin aeglaselt piki mäeveeru alla soole. Siin küürutasid ükskõiksena kidurad männid ja kadakad. Nemad ei tunnud rõõmu ega kurbust sügisest, sest sügis ei võta neilt ju midagi, kuna kevad pole neile midagi andnud. Tusaseina ja süngeina oma hallikas-rohelises okasrühis kaovad nad peagu mätaste vahele.

Kõndisin mätaste ja kidurate mändide vahel. Sumpasin sihitult ja väsinult sөөs ringi. Ikka ainult edasi, edasi sügislooduse tardunud vaikus.

Tuli külma vihma.

Läbi vihmakabina kuuldus kui haldjahääl.

Siin seisis leinakask kuldliitreis mõrsjana soo iga-
val, hallpruunil taustal; siin varises tuulehiilidel see-
gi viimne kuldne kate. Sääal vaatas värisevalt varrelt suur
tumepunane jõhvikmari. Pudenes lehti, kulda, okkaid; vari-
ses kõrsi ja vilju. Eemal kauges õhtusinas venis lindude
ränd sinna, kus on kevad, haljus, lindude laul. Soo ava-
ralt pinnalt tõusis kurgede parv ja varsti kadus unetooni-
line kluu-kluu lõuna sinis. Väiksena ja tähtsusetuna, peagu ka-
gu kaudes mätaste vahele, jälgisin nende viimast lennu
kodusoode kohal.

Clin jõudnud soo servale. Siit viis väike rada lä-
bi metsatuka jõeni. Sinna sintisin sammud. Laskusin jõe
kaldale selili vaadeldes taeva imeselget sina. Mu kõrval
aga voolasid jõe sünged lained, voolasid väsinult, kuid jä-
reljätmata ning peatamata. Halli uduna paistis üksik pilv
taevarannal. Kaugemal helendas kaasiku virvendav kuld.

Õnkus sügisõhtust ena, värisesid haava viimased
kolletanud lehed. Umbrusale laskus haava värinasse peie-
tud nukrus. Silitasin hellalt väriseva haava vihmapiis-
rais tšve, mis oli täis pragusid ja haavu. Tundsin igat-
sust tema saatuse järele, soovi uinuda kogu pika, kõleda
talve, et ärgata kevadel ja alata uuesti helehaljendavana.

Tumedalt kajas kaugete kellade hääl, pannes helise-
ma looduse vaikse une.

Sumedalt ärkasid üksikud õnkude hood.

Magasid tuuled.

Palju, palju on surnud, kuid sureb veelgi - nārbub,
variseb ning sureb.

H. S.

Üks päev surepöativatest.

Kui üks gümnaasiumi majapidamisharu IV klassi õpilane saab kevadel klassi lõputunnistuse, siis saab talle see „au osaks“ olla kuu aega praktilal, et ammu tada teadmisi „madame köögi“ küllussarvest pottide ja pannide „rasvarikkas õhkkonnas“.

Evinud seda au, siirdusin vanamuti tallu. Tuli saäl õiendada üht-teist köögis ja väljaspool kööki. Kuid igavaks läks igapäevane talitamine maja ümber ja vanamutilt kuulmine, et ma midagi ei oska.

Siis ühel päeval, kui vaidlesime selle üle, kuis oleks viisakam vasikaid joota, ütlesin vanamutile: „Kuidas oleks, kui läheksime homme teistega ühes heinamaale?“ „Ei ma sind keela. A'an homme kell viis üles, eks sa siis näe, kuidas oleks,“ – ja siis, kui ma rõõmuga vasika kaela kargasin, kes emunult joogikappa kargas, mis sellises tundepunangus „ülevoolava hõrdusega“ piima maha laskis; „Ma'p saa aru, kus niske inimeseloom välja on lastud, nat suur metskoer kargab vasika kaela!“

Järgmisel hommikul tunnen läbi une, kuis keegi mind raputab, nagu tahaks kõik mu luud ja kondid ükshaaval voodisse ritta seada. Avan emunult silmad. Vanamuti seisab mu voodi ääres. „Tõusen'd, tõuse va' unekott!“ hüüab ta ja ruttab tagasi kööki, kust hakkab kostma vee-solin.

Hüppan nii ruttu püsti, kui mu loksutatud liikmed seda lubavad ja ruttan kööki und „uputama“. Siin vêtub mind vastu pahane porin. Muidu nii hästi läbisaavad tüdruk ja sulane põrnitsevad teineteist altkulmu nagu kaks vana jäara. Tuli püüab võtta juba „kõrgemaid noote“, kui parajal netkel mu armas koer Roy, kes mind muidu kõik-

jal saadab, köögiuksele ilmub saadetuna kadunud pastlast. Nüüd pöörab pastlaomaniku viha oma otsa vaese Roy poole, kes urisedes "kadunud lamba" mu jalgade ette asetab ja mulle küsivalt otsa vaatab, võttes kõik söimunimed puh- ta kiituselauluna oma teenetele - millele lisandub veel pastlapaela katkirebimine - ja liputab tänulikult saba.

Umbes poole tunni pärast "vuhime" juba heina niita. Esialgu on see imetore. Päike nihutab end tõusva udu vanelt välja, kaste sädeleb rohukõrte vahel, ämblikuvõrgud on nagu pärleiga tikitud. Edeneb aeg, edeneb ka niitmine, kuid söögiaeg on visa tulema. Metsa poolt lendab vares nagu oleks tal kunugi kiire ja kaob üle põldude. Aeg venib nagu halvaks läinud hapukoor. Sulane vaatab iga kaare lõpul haledal päikese poole, kuid ei aita see teda ega ka teisi. Viimaks leiab vanaisa paraja aja keskhommikule minna. Longine üksteise järel koju.

Päale söögi hakkab sulase kõht kangesti valutama "justkui okastraadiga kisub sees." Vanamutt ajab "vehvetsiklaasi" taga, sel aga on omanduseks saanud parajal ajal ära kaduda ja mitte hoolida sulase vingerdavast keskpäigast. "Kui sa olid loodud surema, siis see rohi sind enam ei aita ja kui sa ära ei sure, siis sul rohtu vaja põle ka!" räägib vanaisa filosoofilise rahuga. "Mis sa peaks pobisema," ütleb vanamuti pahaselt ja leidnud klaasi hapupiima purgi tagant, ilmse häämeelega: "Näeh, kus läind teine. Ma'p saa aru kes ta siia on toppind!" Häämeelega vinnab ta 20 tilga asemel 30 tilka piparmünti. Sulane va- lab selle kurku, pühib korra suud ja krimsutab nagu, nagu mõjuks arstim siis paremini. Siis viskab end keset õue sel- jali ja norskab natukese aja pärast nagu polekski tal midagi teha.

(järg.)

Kai Karmo.

Jätrel.

On imeilus õhtu. Kuu saadab omi kahvatuid kiiri uinuva loodusele. Vaatan välja talu katusekambri aknast. Mulle avaneb vaade üle lõpmatute põldude, üle väikeste lepike, üle naabertalude. Ainult ühest osast vaatepiiril ei tungi läbi mu silm. See on suur, mustendav mets. Olin kuulnud kohalikelt elanikelt, et metsa keskel asuvad järved, mille kaldal seisvat kabe. Palju legendi räägiti tollest järvest. Aeg-ajalt moodustas ta ringi, millesse kellelgi ei olnud soovi astuda, veel vähem uurida.

Ei suutnud oma pilku pöörata metsalt. Nagu miski vägi kiskus tema poole. Ei tea isegi kuidas see juhtus, et märkas inimese olevat teel metsa poole. Ruttasin nagu kartes kedagi, nagu oleksin kellegi eest põgenenud.

Metsani, otse üle põldude, osutus rohkem maad, kui seda olin arvestanud. Jõudnud sihtkohale, olin täiesti väsinud. Ees seisis mul pime õudne mets. Alles nüüd kahjatsesin, et olin tulnud välja kodunt. Kahjatsesin ainult sellepärast, et tundsin pöörast hirmu. See möödus aga varsti. Tahtsin ju jõuda järvele, kuid ei teadnud kus ta asub, ei ole mingit sihti, ei mingit teerada. Otsustasin minna otse edasi.

Kaua, kaua eksisin metsas. Õudne õhkulli huikamine pani vere soontes tarretuma. Tundus nagu oleksid mustad vaimud varjanud end puude taga ja naernud inimeselapse võimetust. Ma ei julgenud oma ümbrust silmitseda, kartes kohata kuskil mõnd hiilgavat silma.

Viimaks... Sumedalt kostis veesuln. See andis mulle julgust, andis tagasi mulle mu jõu. Nagu metsloom tormasin läbi põosastike, otse hääle poole. See ei olnudki väga kaugel. Juba nägin järve peegelsiledat pinda ja kuu peegeldust sellel.

Ootasin, et nüüd sünnib midagi hirmsat. Oli ju inimlapse julgenud tungida vaimude riiki, legendide maale. Ei juhtunud aga midagi. Imestusin, sest olin end ette valmistanud ka koige hirmsamale - surmale.

Nii seal seistes märkas järve kaldal paati.

7

kõhklemata astusin sisse ja juba heljusingi järve pinnal. Kuu kadus viivuks pilve taha, lüües pilkase pimeduse. Mõtlesin, et nüüd on mu päevad loetud. Ei juhtunud aga midagi. Olin jõudnud juba peagu järve keskele. See oli võrdlemisi suur järv. Ta madalaid kaldaid äärestasid metsikud põõsad, kuna kaugemal vanad hiiglased omi latvu uhkelt kõigutasid.

Kuid mis see oli? Kas siis inimeste jutud tõesti vastasid tõele? Järve ühel kaldal kerkis uhkelt suur valge kabel. Hoonest kostsid nõrgalt muusika helid. Nad olid nii mahedad, nii südantsulatavad, et unustasin täielikult oma seisukorra.

Aeglaselt liugles paat valge kabeli poole.

Ikka selgemalt kostsid helid, ikka rõõmsamaks muutus mu süda.

Nõrk tõuge äratas mu mõtetest. Paat oli pörganud vastu kabeli treppi. Hüppasin välja paadist ja hiilisin kabeli avatud ukse poole. Mulle avanes pilt mida ma iialgi ei unusta.

Kabeli volvitud seinad olid kohati sammeldunud, kohati oli murenenud moni kivi. Ruum sisaldas endas vana klaveri, laudadest kokku löödud voodi, viiletsa laua ja järi. Klaveri ees istus hallipäine vanake. Temalt tulid need südantsulatavad helid, nood kaeblikud toonid.

Hetke seisatasin vaikides, silmis pisarad. Ei tahtnud vanakest segada ta mängus. Kui ta lõpetas tuln välja oma varjupaigast ja tervitasin. Ta sõõtus ümber, näol metsik hirm. Nähes aga, et külaline on noor tütarlaps, rahunes ta pea.

Olin piinlikus seisukorras, ei teadnud midagi rääkida. Vanake ise päästis mu sellest kimbatusest. Ta küsis, mis mind tema juurde toonud, jutustasin talle terve loo, mida teadsin. Lõpetades laakisid vanakese silmis pisarad. Ta võttis mu kae ja ütles: „Teadsin, et leidub maailmas inimesi, kes ei karda vaime, kel on selge mõistus. Teadsin ka seda, et enne surma näen veel inimesi, See oli ka mu soov. Näen, et see on täitunud, täitunud täiel määral.“

Küsisin, miks ta elab erakuna. „See on pikk lugu,” ütles ta, „kui see sind huvitab, siis ma jutustan,” Ta algas.

„Olin veel noor, täis elujõudu ja värskust, kui õppisin ülikoolis arstiteadust. See oli mu isa soov, et pidin saama arstiks. Mulle aga ei meeldinud see ala. Juba poisikesena armastasin istuda klaveri ees ja komponeerida väikesi tükke. Isale muusika eriti ei meeldinud ja nii sain temalt tihti sõidelda.

Ühel suvel kui isa polnud kodus, võtsin klaveri ja jatulin elama siia kabelisse, mis on nüüd mulle eluasemeks olnud juba kolmkümmend viis aastat. Olen nüüd vana mees ja ootan iga päev surma. Olen loonud palju, palju uusi tükke. Mu elu unistus on täide läinud, olen oma elu muusikale pühendanud.

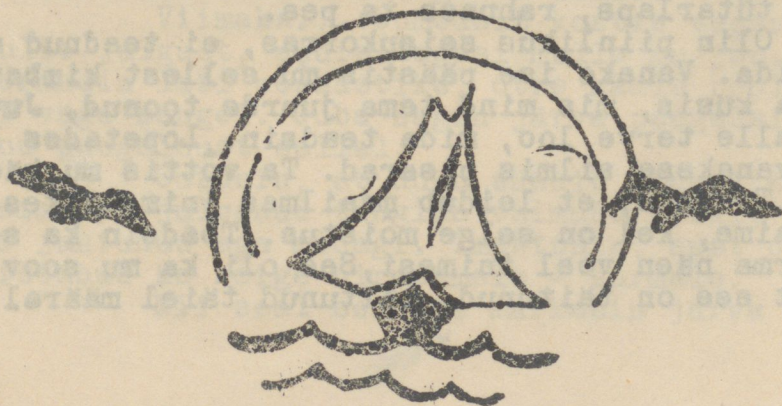
Nüüd kuulsid sa, mida keegi enne sind pole kuulnud, aga kuule ka pärast ksind.”

Vanake lõpetas jutustuse. Olin liigutatud pisarateni. Palusin, et ta mängiks mulle midagi, mis ta komponeerinud. Ta täitis mu palve meeleldi. Sula-
valt kõlasid nelid mu kõrva, haledalt kõlasid toonid.

Tüki lõppedes surusin ta kätt jumalagajatuks ja lahkusin. Hõljudes uuesti järve pinnal, kuulsin tuttavaid helisid, mis tulid kabelist.

Nii sureb palju, palju kunstnikke erakutena, varjus, kuna vähesed, vähesed end püüavad tõsta rahva silmis, pakkudes neile nii nead kui halba oma loomingu.

Ikka veel kostsid nelid. Päikese punane ketas tõusis üles. Esimene lind lendas välja oma pesast.

Leie „igavesti noor“ kunst-
nikust joonistuseõpetaja hra
Greenberg.

„No tulge, tulge nüüd siia ja
näidake, mis te olete ka tei-
nud!“

Kui õpilane on kogemata-
kombel oma blcki koju uno-
tanud, siis sõnab „Greenu“
päris kurjalt: „Minge kantse-
leisse ja vaadake, ehk saate
sealt omale tööd. Minul teile
küll midagi anda pole!“

Üks merereis

30. mail siis lõppude lõpuks "sai aeg täis", kus pidime meie, XVI-a lennu 20 abiturienti, purjetama Stockholmi poole.

Koitis ärasõidupäev - tõesti väga paljutõotav. Viinises umbes 7-8 palliline tuul ja päike lõunat hakkas rabistama päris korralikku vihma. Koormatud kohvrite, talvepalitute ja suurrättide-tekide hulga, kogunes meie poe pere viimaks sadama reisijatenoonesse. Prl. Pedusaar oli meid saatma tulnud ja kinkis igaühele pikavarmelise nartsissi.

Hakkasimegi liikuma, pikas reas, igaühel valge nartsiss rinnas. Kanjuks oli vene ekskursioon vallutanu "väljapääsu läände" - s.o. kaipoolse reelingusaare. Nii pidime meis leppima antriotsaga, kui tantsime veel manajääjatele lenvitada. Ega antudki seega kuigi kaua näha manajääjaid. Laev valjus juba muulist ja kui kadus ruttu - "purjetasime tundmatule tulevikule vastu".

Oli lõikav-vilu tuul "värtsitatud" peene, aga pästi marja vihmaga. Kanju, et kalosse kaasas polnud - laevadekil vaheldusid mõned kuivad lauad perioodiliselt miniatüürsete tiigikestega. Ega ikka dekipiletiga reisijal kurja ilmaga pole pidu midagi. Ni oli ju meile, 30-aale inimesele pluss nende pakkidele reserveeritud väike kajut, õigemini küll punker, kuid ega sinna kõige parema tahtmise me juures me ära ei mantunud. (Õigust ütelda, see kajut võis ju loomulikkudes oludes päris viisakas välja näha. Meie aga tutvusime temaga ajal, millal ta oli võimatuseni täis pakke ja merhaiguid...)

Ja - see merhaigus...

Naissaarest möödudes hakkas juba tulema laineid. Meie armas Kalevipoeg (või "Kälevipug" nagu ütlesid rootslased) kõikus ikka niipidi ja naapidi. Varsti nõudis valgeharjaline meri oma esimese ohvri. Elsa läks näost roheliseks (huvitav, eks ole, mere värvi!) ja vot enam ei või! Kaduski vaeneke meie "punkrisse" ja sinna ta jäi.

Õnneks lakkas vihm. Laulsime ja jooksisime, aga midagi ei tahtnud "võtta vedu". Mine tea oli see nüüd hall ilm, või energiliselt õõtsuv laevalagi, mis ajas tuju ära!? Olukorra päästsid väheks ajaks rootsi üliõpilased (teadagi, mõnel "ved as" jälle hirmsasti), kes tõid välja oma viiulid ja andsid päris korraliku kontserdi. Meri aga "röövis" nelastatult ohvreid meie elurõõrust seltskonnast. Lae-

vadekk aina tühjenes...

Hämarus. Saabus öö, hall ja külm. Vahete-vahel ilmus ainult kuu ja rippus pilvede vahel nagu ilutusuurilatern. Ja kiikus ja liikus kõik jalge all. - Poetasin end ka lõpuks meie "punkrisse", sest kus sa hing siis ikka läned. (Mu süda igatahes selle teise kahtlase ruumi "kliimat" välja ei kannatanud, kus mitmed meie inimesed magasid.)

Meie väike ruum oli otsast otsani - nagu juba eelpool tähendatud - täis ja sinnajuurde veel üks magaja ja kolm merhaiget! Prrr - Praegu ajab veel ilveldama see õhk seal, voi õigemini mingi kangete gaaside segu. Mis ma nüüd veel endast räägin, mis ma tegin ja olin, aga need teised! Terve laev kõlas ja oigas, puna merenaigaid täis. Meie kajutis "ohverdati" üksteise võidu Neptunile ja loiatati maailm kokku.

Merenaigus, tema on ju niisugune paha asi, et võtab "kuraasi" ära - muudkui arvatakse, et nüüd on ots peal. Jan, eks see öökene oli ikka kena küll. Täna sin õnne kui kella poole kuue ajal sain oma vaevatud kondid kohvriäärakeselt "üles piivata" ja dekile minna. Sai ometi hingata! Sest, tæte, õhk oli seal all nii paks, et lihtsalt ei läinud ninast sisse!

Umbes kella 8 paiku hakkas paistma sakiline kaljupiir. Meri oli rahunenud ja paike naeratas pilvitus taavas. Hakkas juba ilmuma uulseid reisijaid dekile, nii mõnelgi nagu veel "nagu sidrun". Veel pool tunnikest ja me alustasime sõitu Rootsi skäärides. Ega nüüd polnud enam viivitamist, kohe joostes alla, merhaigetele "evangeeliumi kuulutama": maa juba käega katsuda! No tulidki need "vaesed kannatajad" üles päikesesse ja värskesse õhku. Pole viga, küllap näovärv jälle paraneb!

Tuju tõusis, laul kõlas. Rootsi üliõpilased kogunesid gruppide ja tervitasid oma kodumaal kaljust kallast nümfiaga. Sobis tutvus. Lauldi ühislaule ja siin-seal nähti nii mõndagi olevat kõvast ametis rootsi keele õppimisega. Umbrus muutus huvitavaks. Kaljud, rohelised metsad ja nende heledavärvilised majad. Ja lipud, lipud! Igal pool, kunu silm ulatas, võis näha kollast risti sinisel taustal.

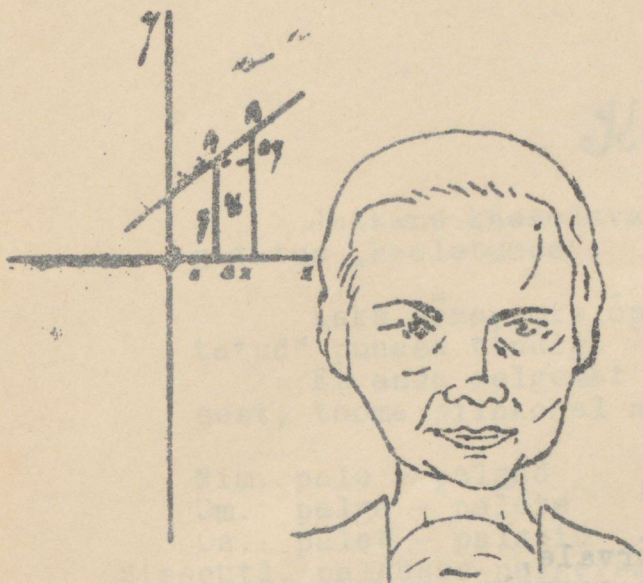
Iga viie minuti tagant (kella just ei vaadanud, aga umbes) tuiskas mööda mõni saale jaht või mootorpaat, inimeste lehvitades meile. Näis, et ei tulegi lõppu tollele kaljusaarte rägastikule. Viimaks siiski. Kella 12-ks jõudsin me sadamasse.

Veidike ultramoodsat eesti keelt.

aabe - kirjataht
aabestik - tänestik
anistama - kitsikusse ajama.
aldis - nõrk
anastama - vägivaldselt ära võtma.
eede - ettepanek
embama - sülelema
evima - omama
haldama - valitsema
hoomama - tähele panema
nurmama - nõiduma, joovastama

hüvitama - hääks tegema
irduma - koost, küljest ära tulema
jallis - armukade
kiivas
 jaunis - suursugune
jontuma - mingist põhjusest tulema
jäik, jäiga - kange, paindumatu
kaame - kahvatu
kaavitama - kaasa mõjuma, kaasa aitama
kalbe - kahvatu
kohutama - üles ku tsuma, päalekäivald mõjuma
keigar - moenarr, kehkenpuks
korvama - asendama
kulgema -(mööda, pikä)käima
küülik - kodujänes
laine - lahja, nõrk
leabe - mahe
leevendama - pehmendama
lelu - mängukann
liibuma - millegi, kellegi vastu suruma
maalang - maalitud pilt
malbe - vähenõudlik, tagasihoidlik
matkima - järele aimama, tegema
nere, nereda - ninakas, häberatu
nördima, nördimus - kõlbeline meelepaha
raev - metsik viha

(järgneb)

Algebra õpetaja pr. Kuus:
 "Aksiom on tõde, mida
 enam tõestada ei saa,
 ega pole tarvis ka!"

Pr. Kriisa: "Te kirjandid ma
 vaatasin läbi. Sisult pole
 just viga, aga keelevead, kee-
 levead! Selliseid vigu selles
 klassis kahtlemata enam teha
 ei tohi! - Mis teil tänaseks
 oli? - Mis tähendab, pole
 õppinud!? Kahtlemata peab
 igaks oma töö tegema!"

Õo muinasjutt.

Tule õo
tule mu juurde,
jutusta muinasloo suure!
Tuligi ta.
Istus mu kõrvale,
mu sängikse servale.

Sulges oma
suured, sügavad silmad
pani mu otsale käed külmad-
Ning siis jutustas
viieist agulimajast
ja tibatillukesest aiast...

Ja kolmest
jändrikust puust,
hoovi valgustavast kuust.
Kõigest mis sündis
sündis seal.

Oi, raske tundus peal!

Mis sündis
seal aastaid tagasi...
mike kõik on nii vagusi?

.....

Õo
tuli mu kõrvale,
istus mu sängi servale.

Õo
tuli mu, väikse, juurde,
jutustas muinasloo suure.

Keelelööd.

Jatkame käesolevas numbris oma möödunud aastal algatatud „keeletunde“.

Kaks sõna, mis õppurite vihkudes väga tunti on „ilutatud“ punase tindiga – on „pale“ (põsk) ja „kõik“.

Et anda selgemat ülevaadet nende õigest tarvitamisest, toome siinkohal nende õige käänamise.

Nim. pale – palged	kõik – kõik
Om. palge – palete	Kõige – kõikide (kõigi)
Os. palet – palgeid	kõike – kõiki
Sisseütl. palgesse-palgeisse	kõigisse-kõikidesse (kõigesse)

Nii tuleb siis tarvitada näiteks „palgehigis“ (mitte „palehigis“)

Väga levinud viga on, et kirjutatakse +da ja -ma infinitiv kokku eelneva sõnaga. -da ja -ma infinitivi aga ei kirjutata kunagi kokku eelneva sõnaga. Näit.: Umber käima (mitte „umberkäima“), kaasa aitama, läbi viima jne.

Vale tarvitamise „ohvriks“ langevad tihti ka sõnad „järgi“ ja „järele“.

„Järgi“ tarvitatakse juhul kui ta tähendab: millegi põhjal, millegi eeskujul.

Näiteks: selle seaduse	} <u>järgi</u>
selle autori	
selle teose	

Ta teotses täiesti seaduse järgi.

Ta kirjutas oma töö tuntud autori järgi.

Aga: läks	} <u>järele</u>
käis	
igatses	
hiilis	

Hiilisin talle vaikselt järele (mitte järgi)

Linna tulles ta igatses kodu järele maal.

(Järgneb)

Lugulaul.

Meil akadeemias on komme vana
et õppurkonnal oma kirjasõna.
Too ilmub aastas korda neli,
on õpilaste isetegevuse vili.

Ju alguse sai nimeks "Videvik"
me häälekandja, kelle paralt tulevik.
Nüüd armsaks saanud meile vana komme,
meil "Videviku" käekäik meeles täna homme.

Kõik oma vaevaga me korraldame
luuletame, kirjutame, joonistame
ja kui on aine koos, siis õhtul hilja pärast kooli
me trükime, ei väsimusest, vaevast hooli.

See trükkimine pole sugugi rii lihtne
ta päris füüsiline töö on ehtne.
Me lehti paljundame opalograafil ju
sel' meetodil siiani on ikka olnud truud.

Kõigepealt on vaja puhastada plaati,
seepärast kallataks' ta peale preservaati.
Siis nühitakse puhtaks, siis tuleb kiri, fiksaat, värv
see määrab hästi käsi - on mustem veel kui tõrv!

On see kõik korras, algab trükkimine siis
ja vahel sekka kostab lõbus lauluviis.
Üks paneb plaadil' valge lehe, teine värvi lisab
"Rutem, rutem!" juba kolmas kisab.

Selle kõige pärast oleks hea
kui toda tööd meil õpilased hindaks
ja meist igaüks "Videvikku"
hoolsalt ostaks.

See parim tunnustus töö! toimetuse liikmel kuuel
 kui märkavad, et iga lehe numbril uuel
 on ikka rohkem, rohkem lugejaid:
 seepärast äratage, äratage alles „magajaid“!

Nüüd sõna paar veel tahaks ütelda
 (see annab juba pisut rohkem mõelda)
 kuue toimetuse liikme kohta
 nii paar väikest sõna - mis tabaks hästi pihta.

Peatoimetaja muidugi on meie Mõks
 tal ristinimeks antud Erna Ots.
 Tal seltskonnategevuseks on andi
 kus aga nagu näitas, sääal tegelaseks pandi.

Ta spordiringis tähtis tuusa
 ka unustanud pole teda muusa.
 Kultuuriringiski ta ikka tegev
 ja mujalgi - küll selle tütarlapse energia on „vägev

Edasi sääal Karmo, Kai
 (ta selle nime alles hiljuti mind sai).
 Ta rohkem kirjamees ja luuletaja
 kuid ka tööd ei põlga kui abi vaja.

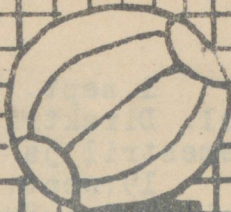
Veski Asta on agar plika
 valgepäine, lõbus ikka
 talgib lehti, pühib plaati
 ise valge kõrvust saati.

- K -

HUADOR

Küllap talve jarel tuleb jälle kena suvi!
Unistustepildike tulevase suve sündmustefilmist.

SPORT

Septembrikuul toimus spordiringi juhatuse valimine. Juhatusse pääsesid: esimees Valenja abi Mölder, kirjatoimetaja Ots, laekur Pertman. Käesoleval aastal astusime võistlustulle täielikult uue naiskonnaga. Naiskonna koosseis: J.Valenja, E. Mölder, L. Pluta E.Ots, A.Hannikat, F.Israel. Esimesena kohtusime T.L.T.Kommertsgümnaasiumiga. Tagajärjeks oli 2:0 (15:6=; 15:4) Kommertsgümna. kasuks. 11.oktoobril võtsime osa karikavõistlustest, kuid olles „vilumatud“ platsil, olime sunnitud lahkuma sealt kaotusega.

K R O O N I K A.

1.sept. toimus tavaline avaaktus õppetöö alguse puhul. Direktriis prl. Pedusaar soovis parimat edu algaval semestril ja õppetöö võis alata.

19.sept. toimus lõpumärkide kätteandmine güm. V-kl. õpilasile. Sümbolne õhkull esineb valgel taustal.

10.okt. said lõpumärgid prl. Pedusaare erakeskkooli V-kl. õpilased. Lõpumärk kujutas sinisel taustal tõuavat päikest.

14. okt. toimusid kooli "Kultuurringi" juhatuse valimine güm. V ja IV-kl. osavõtul. Juhatus valiti viieliikmeline: esinaine: Karmo V-kl. abiesinaine: Gilden IV-kl. kirjatoimetaja: Valter IV-kl. kirjatoimetaja abi: Redel IV-kl. laekur: Valeinja IV-kl.

Samas toimusid ka ajakirja "Videviku" toimkonna valimine. Toimkond valiti kuueliikmeline: V-klassist - Ots, Karmo, Veski ja IV-klassist - Valter, Gilden ja Jürgens.

17. okt. toimus hõimuahtus keskkooli V-kl. korraldusel. Aktusekõne pidas M. Teras, referaadi - S. Hinnom. Eskavas oli rahvatantse, massedeklamatsioon, deklamatsioon, klaverisoolosid ja sekstette. Ettekandeis esinesid: Peenu, Ruus, Luht, Saar, Kiislar j.t.